

Beslutad av: Kommunstyrelsen
Dokumenttyp: Riktlinjer
Diarienummer: KS 2025/294
Antagen: KS § 106, 2025-04-08
Gäller från: Lagakraftvunnet beslut
Gäller för: Samtliga nämnder och förvaltningar

Riktlinjer för det minoritetspolitiska arbetet

Att främja arbetet för nationella minoriteter och
minoritetsspråk

Inledning

I Sverige finns det fem erkända nationella minoriteter: *judar, romer, samer, sverigefinnar* och *tornedalingar*. Dessa grupper har en lång historia i landet och har spelat en viktig roll i den svenska kulturens och samhällslivets utveckling. Bland annat kan vi hitta inslag från de nationella minoriteterna i musiken och i språket. Ord som *jycke, tjej* och *vischan* är alla ord som kommer från minoritetsspråket *romani chib*. Utöver detta språk tillhör även *finska, jiddisch, meänkieli* och *samiska* de nationella minoritetsspråken.

Under lång tid har flera av de nationella minoriteterna mött utmaningar så som fördomar och diskriminering. På senare år har deras rättigheter stärkts genom lagstiftning och politiska åtgärder. En del i arbetet med att stärka nationella minoriteters rättigheter i Sverige är att kommuner och regioner har en skyldighet att enligt lagen (2019:724) *Om nationella minoriteter och minoritetsspråk*, minoritetslagen, anta mål och riktlinjer för det systematiska arbetet inom den lokala minoritetspolitiken.

Denna riktlinje presenterar Karlshamns kommuns vägledande principer för att stärka rättigheterna för nationella minoriteter och minoritetsspråken. Riktlinjen inleds med en bakgrund om hur den nationella minoritetspolitiken är förankrad i olika internationella åtagande som Sverige har förbundit sig till. Här presenteras även minoritetslagen övergripande. Bakgrunden avslutas med en presentation av Karlshamns kommun tidigare arbete inom området. I de efterföljande avsnitten presenteras syfte och de vägledande principerna. Avslutningsvis klargörs förfaringsättet för riktlinjens uppföljning.

Riktlinjen ligger till grund för *Aktivitetsplan: Att främja arbetet för nationella minoriteter och minoritetsspråk* där konkreta aktiviteter årligen förankras i kommunens ledningsgrupp och undertecknas av kommundirektören.

Bakgrund

Minoritetspolitiskt arbete i Sverige

Sedan år 2000 har Sverige haft en nationell minoritetspolitik som grundar sig i Sveriges internationella åtaganden genom exempelvis barnkonventionen, europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk, språkstadgan (SÖ 2000:3) och europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter (SÖ 2000:2). Ramkonventionen är juridiskt bindande under internationell lag och fastslår både rättigheter skyldigheter för individer och stater i arbetet för att skydda rättigheterna för personer som tillhör en nationell minoritet.

I Sverige finns fem nationella minoriteter: judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Kriterierna som Sveriges riksdag fastställt att definiera en nationell minoritet är exempelvis att gruppen ska ha historiska och långvariga band till Sverige. Principen om självidentifikation gäller vilket innebär att individer själva har rätt att bestämma om de vill bli betraktade som tillhöriga en nationell minoritet. I och med att denna princip gäller och att det inte är tillåtet att i Sverige registrera etnisk tillhörighet finns det inte någon exakt siffra på hur många personer som tillhör en nationell minoritet. Emellertid uppskattas det att cirka 10% av Sveriges befolkning tillhör någon av de nationella minoriteterna. Riksdagen har även fastslagit att följande fem språk: finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska uppfyllde kriterierna för att vara ett minoritetsspråk enligt språkstadgan.

Sveriges internationella åtagande är således många och finns återgivna i ett flertal lagar. Exempelvis fastslår skollagen (2010:800) rätten till modersmålsundervisning i elevens nationella minoritetsspråk. Det fastslås även i bibliotekslagen (2013:801) att biblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har ett annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur på de nationella minoritetsspråken.

Nationella minoriteters rättigheter fastslås inte minst i lagen (2019:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk, minoritetslagen, som riksdagen beslutade om år 2010. Lagen är en rättighetslagstiftning som genom de allmänna bestämmelserna ger alla fem nationella minoriteter rätt till information, inflytande, delaktighet, språk och kultur. De allmänna bestämmelserna gäller över hela landet. Lagen innebär skyldigheter för det allmänna vilket innebär att kommuner, regioner och statliga myndigheter behöver uppfylla de krav som lagen ställer oavsett om rättigheterna efterfrågas eller inte.

Förutom de allmänna bestämmelserna finns det särskilda rättigheter som är kopplade till de tre minoritetsspråken finska, meänkieli och samiska. Dessa rättigheter gäller inom så kallade förvaltningsområde. Ett förvaltningsområde är en kommun, region eller statlig myndighet som regeringen efter ansökan har beslutat att ingå i ett förvaltningsområde. Idag ingår 84 kommuner och 15 regioner i ett eller flera förvaltningsområden. Karlshamns kommun tillhör inte ett förvaltningsområde.

År 2019 förstärktes Sveriges nationella arbete för nationella minoriteter ytterligare genom att kommuner och regioner enligt minoritetslagen har en skyldighet att anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete.

Minoritetspolitiskt arbete i Karlshamns kommun 2019–2024

Samma år som minoritetslagen förstärktes antog Karlshamns kommuns kommunfullmäktige den lokala handlingsplanen för arbetet med att stärka rättigheterna för nationella minoriteter, *Handlingsplan: Att stärka arbetet för nationella minoriteter 2019–2024* (KF §57/2020). I denna fastställdes fyra mål:

1. Nationella minoriteter i Karlshamns kommun ska ha tillgång till information om sina rättigheter som erkänd minoritet.
2. Nationella minoriteter i Karlshamns kommun ska ha samma rätt som övriga invånare till inflytande och delaktighet i frågor som rör dem.
3. Nationella minoriteter i Karlshamns kommun ska så långt som möjligt kunna delta i kulturaktiviteter som främjar just den gruppens behov.
4. Höja kunskapen hos Karlshamns kommuns medarbetare kring minoritetspolitiken och minoritetslagstiftningen.

Varje mål konkretiserades med ett antal aktiviteter för verksamheternas arbete till handlingsplanens måluppfyllelse.

Karlshamns kommuns arbete med att stärka rättigheterna för nationella minoriteter och minoritetsspråken fortsätter nu och tar avstamp i det tidigare arbetet.

Syfte

Syftet med riktlinjen är att denna ska vara vägledande i Karlshamns kommuns systematiska arbete för att främja nationella minoriteters möjlighet till att behålla, utveckla och skydda sin identitet, kultur och de nationella minoritetsspråken.

Vägledande principer

Information om rättigheter

Karlshamns kommun ska informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter och det allmännas ansvar.

Inflytande och delaktighet

Karlshamns kommun ska ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt det är möjligt skapa utrymme för en strukturerad dialog.

Språk

Karlshamns kommun ska arbeta för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken.

Kultur

Karlshamns kommun ska arbeta för att främja nationella minoriteters möjligheter att behålla och utveckla sin kultur.

Uppföljning

Riktlinjen följs upp och revideras vid behov. Ansvarig för uppföljning och revidering är integrationssamordnaren.

Riktlinjen beslutas av kommunstyrelsen.